

Nr 87.

Av herr **Bergström** i Bäckland, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande genom lån av hjälp åt behövande jordbrukareänkor att behålla jordbruken.

Under lagtima riksdagen 1919 väckte ledamoten av riksdagen andra kammare herr Olsson i Morastrand med instämmande av flera av kammarens ledamöter, däribland även av undertecknad, en motion, nr 200, i vilken motion motionären hemställde, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t måtte utreda, på vilket sätt och efter vilka grunder understöd av allmänna medel må utan fattigvårdsverkan bereda behövande änkor till underhåll och uppfostran av deras inom äktenskapet födda och under detsamma adopterade barn samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredning kan giva anledning.

Motionen i fråga, som blev hänvisad till fjärde tillfälliga utskottet, fick inom detsamma ett välvilligt mottagande.

Efter det att utskottet inhämtat yttrande från olika myndigheter, blev motionen enhälligt tillstyrkt av utskottet. Andra kammaren beslutade även i enlighet med utskottets hemställan.

I första kammaren blev motionen behandlad av kammarens första tillfälliga utskott. Utskottet avstyrkte ett biträdande av andra kammarens beslut. Mot beslutet reserverade sig dock tre av utskottets ledamöter. Reservanterna yrkade, att utskottet skulle tillstyrka ett antagande av andra kammarens beslut. Första kammaren beslutade emellertid i enlighet med utskottets majoritet.

Det förekommer mer än en gång, att en jordbrukareänka med eller utan minderåriga barn i små omständigheter kan ha det mycket svårt att erhålla ett lån, varigenom hon kan få behålla jordbruket.

Erhåller blott en sådan änka ett lån på längre tid, kan det bliva

möjligt för henne att inte blott försörja sig själv utan även de av makarnas barn, som kunna behöva vård och uppfostran. Kunde man därför tänka sig, att staten lämnade av understöd behövande jordbrukareänkor, däri inbegripet även småbrukareänkor, oavsett att de äga minderåriga barn att försörja eller ej, ett lån med möjligen någon lägre ränta än den vanliga för att därigenom möjliggöra för dem ett fortsatt brukande av deras respektive jordbrukslägenheter, vore därmed en god hjälp räckt åt dessa hjälpbehövande änkor.

Man skulle kunna tänka sig, att lånetiden för ett lån till en hjälpbehövande änka skulle kunna räcka till dess att jordbruket bleve försålt samt att staten förbehölle sig rätt till en första inteckning i fastigheten vid lämnandet av lånet.

I en möjligen blivande utredning i motionens syfte kan den av mig här påpekade hjälpformen komma att tagas i övervägande, men, då intet om densamma är nämnt i motionen, kan den även komma att lämnas åsido.

Med det tillstyrkande, som herr Olssons i Morastrand motion nr 200 erhöll, samt att andra kammaren biträdde densamma, är det ju möjligt att en utredning i motionens syfte kan komma att vidtagas trots första kammarrens avvisande hållning.

Under sådana omständigheter vågar jag hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i en skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att, om en sådan utredning, som herr Olsson i Morastrand i sin här ovan omnämnda motion föreslår, kommer till stånd och även oavsett en sådan utredning, Kungl. Maj:t ville låta utreda, huruvida icke staten kunde genom lån med möjligen en lägre ränta än den vanliga hjälpa behövande jordbrukareänkor till att få behålla sina respektive jordbruk samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill en sådan utredning kan föranleda.

Stockholm den 16 januari 1920.

P. Bergström
i Bäckland.